



Tehniline kirjeldus

Projekti „Kinniste lasteasutuste ja vangla personali teadmiste ja oskuste parandamine töös lastega” raames, mida rahastati Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste 2014-2021 programmi „Kohalik areng ja vaesuse vähendamine” projekti „Alaealiste erikohtlemise süsteemi loomine” vahenditest Justiitsministeeriumiga sõlmitud partnerlusleppel alusel viidi aastatel 2022-2023 läbi kolm koolitust kõrge abivajadusega ja riskikäitumisega noortega töötavale spetsialistile. Kokku läbis koolituse 72 kinnise lasteasutuse teenuse töötajat ja alaealistega töötavat kriminaalhooldusametnikku. Projekti käigus koostöös Tartu Ülikooli Narva kolledžiga loodud õppekava autoriõigused kuuluvad Sotsiaalkindlustusametile. Sotsiaalkindlustusamet on käigus loodud õppekava vastavalt koolitusgruppide tagasisidele uuendanud ning jätkab kinnise lasteasutuste teenuse töötajate kompetentside arendamisega.

Hanget rahastatakse 2021-2027 Ühtekuuluvuspoliitika fondide meetme 21.4.7.9. „Lastele ja peredele suunatud teenused on kvaliteetsed ja vastavad perede vajadustele” toetuse andmise tingimuste (TAT) „Laste ja perede toetamine” tegevus vahenditest.

1. Koolituse eesmärk ja sihtgrupp

Teenuse eesmärgiks on:

- Koolituse „Baaskoolitus kõrge abivajadusega ja riskikäitumisega noortega töötavale spetsialistile” ühe või mitme mooduli koolitaja leidmine, koolituse ette valmistamine ja läbiviimine koolitusgrupile (sh õppijate iseseisva töö andmine, tööde läbivaatamine, hindamine ning grupitasandil tagasisidestamine).
- Suure abivajadusega ja kõrge riskikäitumisega noortega töötavate spetsialistide professionaalse arengu toetamine, arvestades valdkonna spetsiifikat ja oskuste arendamine noorsootööst, sotsiaaltööst, traumateadlikust lähenemisest ja miljööteraapiast, et toetada noorte käitumise ja hoiakute muutmist ja valida probleemide lahendamiseks kohane lähenemine.

Sihtgrupp: Koolituse sihtrühmaks on kinnistes lasteasutustes vahetult lastega töötavad inimesed.

2. Koolituse sisu ja nõuded

Tegevused/protsessid:

- 1) Pakutava mooduli teemal loodud koolituse sisu, sh õppematerjalid (pakutava mooduli koolituskava).
- 2) Iseseisva osa läbimiseks õppijatele antud selged ja konkreetsed juhised ning korrektsed materjalid, mis on õppijatele kättesaadavad veebikeskkonnas ja arusaadavad.
- 3) Pakutava mooduli teemal läbi viidud koolitus kuni 25 õppijaga koolitusgrupile.
- 4) Iseseisvate tööde juhendatud ja tagasisidestatud kirjalikult igale koolitusel osalejale või grupitagasisidena koolitusgrupile.

Koolitus toimub kontaktõppena Sotsiaalkindlustusameti poolt korraldatud, koolituse aktiivset iseloomu (rollimängud, grupitööd jms) arvestavates ruumides Tallinnas või Tartus ja Tellija teavitab koolitatavaid, Teostajale sellega kulusid ei kaasne. Erandolukordades ja kokkuleppel Tellijaga on Vabariigi Valitsuse kehtestatud tervishoidu tagavate piirangute kehtivuse ajal võimalik korraldada kontaktõppe vormis toimuvat koolitust veebikoolitusena.

Koolitus viiakse läbi I moodul ühe ja II-VIII moodul kahe järjestikuse päeva kaupa eelduslikult 15 nädala jooksul, eelduslikult läbitakse kaks moodulit ühes kalendrikuus.

Koolitusega peab alustama hiljemalt novembris 2024. Koolituspäevad viiakse läbi 8 akadeemilise tunni kaupa ehk 8 akadeemilise tunni mahus moodul koosneb ühest ja 16-tunnine kahest järjestikusest koolituspäevast.

Koolituse viimane moodul peab olema osaliselt seminarivormis ning sisaldama grupitöid ning valdkonnaekspertide kaasamist lõpuarutelus.

I moodul – Lapsed õigused ja täiskasvanu roll nende rakendamisel (maht 12 akadeemilist tundi)

- Ülevaade rahvusvahelistest lapse õigustest ja lapse õiguste konventsiooni põhiprintsiipidest, lapsesõbralikust menetlusest.
- Ülevaade spetsiifiliselt kinnisel teenusel viibivate laste õigusi reguleerivast riigisisest ja rahvusvahelisest õigusest.
- Ülevaade õiguskantsleri kontrollkäikudel kinnistesse asutustesse tehtud praktilistest soovitudest ja järeldustest.

II moodul – Grupiprotsessid ja grupiga töötamine (maht 22 akadeemilist tundi)

- Grupiprotsessid, grupi dünaamika, gruppide liigid.
- Grupi juhendamine ja individuaalsuse märkamine ning individuaalsete tugevuste arendamine grupis.
- Grupikliima mõju noore arengule ja iseseisvuse kujunemisele.
- Töötajate meeskond kui grupp.

III moodul – Lapse areng ja arengukeskkonna mõju (maht 24 akadeemilist tundi)

- Lapse areng ja trauma mõju lapse vanuselisele arengule.
- Arengukeskkonna sh traumeerivate kogemuste mõjust psüühika- ja käitumishäirete kujunemisele.
- Ebasoodsate lapsepõlvkogemuste mõju lapse arenguloole.
- Toetava keskkonna mõjust lapse enesekindluse tõstmisel läbi tugevustele/kaitsefaktoritele keskendumise.
- Traumast taastumise toetamine.
- Töötaja enese eest hoolitsemine.

IV moodul – Suhete loomine ja hoidmine. Miljööteraapia (maht 22 akadeemilist tundi)

- Suhtlemine, kui noorsootöö ja sotsiaaltöö põhialus, mis on suunatud lapse heaolu tagamisele.
- Suhtlemise põhialused – usaldus, stiilid, rollid, suhtlemise mõju, lapsega suhtlemine.
- Turvaline suhtluskeskkond.
- Kiindumussuhted.
- Töötaja roll.
- Miljööteraapia - organisatsioon kui terapeut.
- Suhtlemisostkuste arendamine.

V moodul – Konflikti mõistmine ja lahendamine (maht 20 akadeemilist tundi)

- Konflikti tekkimise põhjused, konflikti olemus, konflikti mõtestamine.
- Kõrge riskiga noore konfliktse käitumise põhjused ja ajendid.
- Karistav ja mittekaristav lähenemine negatiivsele käitumisele ja konfliktidele.
- Taastava õiguse mõiste ja eesmärgid, põhimõtted ja meetodid, paradigma vahetus.

VI moodul – Täiskasvanu võimalused agressiivse käitumise ennetamiseks ja turvalisteks sekkumisteks (maht 16 akadeemilist tundi)

- Vägivald ja agressioon KLAT teenusel: riski- ja kaitsefaktorid.
- Agressiooni ennetamise alustalad.

- Enda käitumise teadlikustamine.
- Esimesed sammud füüsilise agressiooniga kokkupuutel.
- Turvalised füüsilised sekkumised.

VII moodul - Noorte iseseisva toimetuleku arendamine - kinnine teenus ja või õigussüsteemi teenus kui ajutine meede lapse ja noore elus (maht 22 akadeemilist tundi)

- Noorsootöö põhialused.
- Noorte areng ja heaolu.
- Noorte iseseisvust toetavad tegevused.
- Enesemääratlemise teooria.

VIII moodul - Pere, kogukonna ja võrgustikutöö ehk töö lapse ümber oleva süsteemiga (maht 18 akadeemilist tundi)

- Ülevaade Family Centered Care metoodikast.
- Võrgustikutöö ja kogukonnatöö kui ressurss.
- Turvaline tugivõrgustik.
- Ühenduses olemine.
- Nügimine.
- Lapse kogukonda naasmise planeerimine.

Teostaja võib esitada lisaks moodulite loetelu täiendamiseks pakkuda omalt poolt sobilikke lisateemasid, mille ülesehitus ja sisu kooskõlastatakse Tellijaga.

Pakkuja roll ja kohustused:

- koolituse täpsema fookuse, teemade määratlemine ja praktiliste ülesannete kinnitamine koostöös koolituse Tellijaga ning lähtudes Tellija poolt välja töötatud õppekavast;
- osalejatele koolitusmaterjalide tagamine ja nende kooskõlastamine koolituse Tellijaga;
- elektrooniliste koolitusmaterjalide edastamine Tellijale vähemalt 5 päeva enne koolituse toimumist, et Tellija saaks materjalid lisada e-keskkonda digiriigiakadeemia;
- koolituse läbiviimine.

Pakkuja esitab koos hinnapakumisega esialgse visiooni koolituse ülesehitusest vastavalt ülalpool kirjeldatud moodulitele ja nende sisule.

Koolituse maht: 156 akadeemilist tundi, sh:

- auditoorne töö: 122 akadeemilist tundi;
- iseseisev töö: 34 akadeemilist.
- Pakkuja peab lähtuma Sotsiaalkindlustusameti kinnitatud õppekavast (vt Lisa 2).
- Koolituse läbiviimisel juhendatakse Tellija soovitudest ja juhistest eesmärgiga tagada kvaliteetne ja nõuetekohane koolitus.
- Koolitused viiakse läbi vastavalt Tellija ja pakkuja poolt ühiselt koostatud ajakavale.
- Koolituse mooduli täpne sisu, kasutatavad õppemeetodid ja planeeritavad õppematerjalid tuleb kooskõlastada Tellijaga, kelle ettepanekutega peab pakkuja arvestatama.

Koolituse toimumise aeg:

Kõik koolitused peavad olema toimunud hiljemalt märts 2025.

Koolituse moodulid peavad toimuma järjekorras ning vähemalt kaks koolitusmoodulit peavad toimuma ühe kuu jooksul.

Koolituse toimumise koht:

Kõik koolituse moodulid toimuvad kontaktkoolitusena Tellija poolt tagatud ruumides Tallinnas või Tartus. Täpne toimumiskoht täpsustatakse eduka pakkujaga lepingu sõlmimisel.

Grupi suurus: maksimaalselt 25 osalejat

3. Tööde teostamine ja üleandmine

Koolitus toimub Tellija poolt korraldatud koolituseks sobivates ruumides, kus on võimalik viia läbi grupiarutelusid ja rollimänge.

Tellijal on õigus küsida selgitusi valitud teemade ja meetodite osas, anda suuniseid õppeprotsessi ja materjalide ning koolituse sisu ja korralduse osas. Tellija annab tagasiside kohta hiljemalt 10 tööpäeva jooksul.

Tellija kinnise lasteasutuse teenuse tiimi liikmel on võimaldatud viibida koolitusel kohapeal, monitoorida ning anda koolitajatele jooksvalt tagasisidet, millega koolitajatel on kohustus arvestada.

Tellija viib läbi ja kogub koolitusel osalejatelt kirjaliku tagasiside hiljemalt kümme päeva pärast koolituse lõppu ja pool aastat pärast koolituse läbimist.

Hiljemalt kolme tööpäeva jooksul pärast Lepingu sõlmimist toimub esmane kohtumine, millel osalevad lepingu poolte esindajad. Lepingu täitmisega seotud kohtumised toimuvad virtuaalkeskonnas, kui pooled ei lepi kokku teisiti. Esimesel kohtumisel lepitakse kokku moodulite ja tegevuste täpne koolituse ajakava, ning muud dokumenteerimisega seotud küsimused. Täpne ajakava kooskõlastatakse Tellijaga esmasel töökohtumisel.

Koolitus peab täismahus olema läbi viidud hiljemalt märts 2025.

Teostaja annab Tellijale koolitusmaterjalid digitaalsel kujul peale koolitusmooduli läbiviimist. Kõik õppematerjalidega seotud õigused tulevad Sotsiaalkindlustusametile üle. Tööde üleandmine kinnitatakse üleandmise-vastuvõtmise aktiga. Akt on aluseks tasu maksmisel. Tööde eest tasutakse iga mooduli järel. Tellijal on õigus keelduda töö vastuvõtmisest, kui see ei vasta hanke alusdokumentides ja pakkumuses sätestatule. Tellija määrab üleandmisel ilmnunud puuduste kõrvaldamiseks tähtaja.

4. Keskkonnahoidlikud lahendused

Teostaja/Teenuseosutaja/Täitja peab lepingu täitmisel eelistama keskkonnahoidlikke lahendusi:

- töökoosolekud ja muud kohtumised viiakse läbi võimaluse korral veebi vahendusel, et vähendada eelkõige liigsest transpordikasutusest tulenevat süsiniku jalajälge;
- vältida tarbetut dokumentide välja trükkimist ning võimalusel eelistada digitaalsel kujul olevaid materjale;
- Teostaja poolt digitaalsel kujul edastatavad materjalid peavad olema salvestatud ja edastatud optimaalse mahuga, et vältida otstarbetult suuri andmefaile ning seega vähendada digireostust;
- lepingu täitmise järgselt kustutada üleliigsed digimaterjalid, näiteks mustandfailid, säilitamiseks mittevajalikud töödokumendid jms, kuna IT-serverites failide otstarbetu hoidmine on keskkonda kurnava mõjuga ning suurendab digireostust.

5. Nõuded meeskonnale

Koolitajatel peab olema:

I mooduli koolitajal peab olema vähemalt riiklikult* tunnustatud kõrgharidus II aste õigusteadustes ja süvendatud teadmised laste õigustest ja nende tagamisest sh laste õiguste

tagamisest kinnisel teenusel. Vähemalt 3 aastane töökogemus laste õiguste tagamise korraldamisel riigi tasandil. Euroopa Liidu institutsioonide, organisatsiooni struktuuri ning õigussüsteemi ja selle rakendamise, samuti Euroopa Liidu otsuste tegemise protsessi tundmine.

II mooduli koolitajal peab olema vähemalt riiklikult* tunnustatud kõrgharidus I aste sotsiaaltöös ja vähemalt 3 aastane töökogemus grupiprotsesside ja/või grupitööde läbiviimise koolitajana (õppejõuna).

III mooduli koolitajal peab olema vähemalt riiklikult* tunnustatud kõrgharidus II aste psühholoogias, sh laste arengupsühholoogias ja läbitud kliinilise psühholoogi kutseaasta ning praktiline töökogemus traumakogemusega lastega töös.

IV mooduli koolitajal peab olema vähemalt riiklikult* tunnustatud kõrgharidus I tase psühholoogias sh suhtlemispsühholoogia alase suunaga ja miljööteraapia meetodi järgi töötamise kogemus või muu riiklikult tunnustatud kõrgharidus I tase ja pereterapeudi väljaõpe ning miljööteraapia meetodi järgi töötamise kogemus ja vähemalt 3 aastane töökogemus traumakogemusega lastega töötavas asutuses.

V mooduli koolitajal peab olema vähemalt riiklikult* tunnustatud kõrghariduse I aste sotsiaalteadustes ja läbitud Belinda Hopkinsi Taastava õiguse koolitaja koolitus ning vähemalt kolme aastane töökogemus taastava õiguse vahendajana.

VI mooduli koolitajal peab olema vähemalt riiklikult* tunnustatud kõrghariduse I aste sotsiaalteadustes ja läbitud VERGE metoodika instruktori koolitus ning vähemalt kolme aastane töökogemus VERGE instruktorina.

VII mooduli koolitajal peab olema vähemalt riiklikult* tunnustatud kõrghariduse I aste noorsootöös, sotsiaaltöö ja rehabilitatsioonikorralduses või muu sotsiaalvaldkonna kõrgharidus ning laialdased teadmised enesemääratlemis teooria rakendamisest.

VIII mooduli koolitajal peab olema vähemalt riiklikult* tunnustatud kõrghariduse I aste sotsiaalteadustes ja läbitud võrgustikutöö või avatud dialoogi täiendkoolitus ja/või töökogemus lapsepõhise võrgustiku juhina (juhtumikorraldajana).

**Riiklikult tunnustatud kõrghariduse esimest aste all peetakse silmas bakalaureuse kraadi või rakenduskõrgharidust ja teine aste magistrikraad või sellega võrdsustatud tase. Välismaal väljastatud diplomite puhul peab isik tõendama, et õppeasutus on diplomi väljastamise ajal akrediteeritud õppeasutus.*